

Sosyal Beceri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Beceri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30563>

Özet

Sosyal Beceri Ölçeği (SBO), Ayşe Yaya Kocayörük tarafından 2000 yılında yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle ilköğretim öğrencilerinin **sosyal beceriler** düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, 20 maddeden oluşmakta olup, cevaplar 4'lü **Likert tipi ölçek** formatında derecelendirilmektedir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) .75 olarak rapor edilmiştir, bu da ölçeğin güvenilirliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Bu geliştirme çalışması, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin sosyal gelişimlerini destekleyici müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmede kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Özellikle, ölçek geliştirme süreci, **drama** eğitiminin sosyal beceriler üzerindeki etkisini inceleyen deneysel bir çalışmanın parçasıdır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal beceri, ilköğretim öğrencileri, ölçek geliştirme, psikometrik araç, drama, Ayşe Yaya Kocayörük, Ankara Üniversitesi, 4'lü Likert.

Yazarlar

Ayşe Yaya Kocayörük

Amaç

Sosyal Beceri Ölçeği'nin temel amacı, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin sosyal etkileşim, duygusal düzenleme ve kişilerarası davranışlar gibi alanlarda sergiledikleri sosyal yeterlilik düzeylerini objektif bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle Ayşe Yaya Kocayörük'ün yüksek lisans tez çalışmasında, **drama** yönteminin öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirme üzerindeki etkisini değerlendirmek için bir ölçüm aracı olarak geliştirilmiştir.

Bu ölçek, eğitim ve gelişim psikolojisi alanında çalışan araştırmacılara, sosyal beceri eksikliği riski taşıyan öğrencileri belirleme ve uygulanan eğitimsel müdahalelerin sonuçlarını izleme imkanı sağlamaktadır. Ölçeğin 20 maddelik kısa versiyonu, uygulamanın pratikliğini artırmaktadır.

Yapı

Sosyal Beceri Ölçeği (SBO), psikolojideki **sosyal beceriler** yapısını ölçmeyi hedefler. Sosyal beceriler, bireyin sosyal çevresine uyum sağlamasını, kişilerarası ilişkileri başlatmasını ve sürdürmesini sağlayan öğrenilmiş davranış kalıpları içerir. Bu beceriler genellikle iletişim, empati, problem çözme, çatışma yönetimi ve duygusal ifade gibi alt boyutları kapsar.

Ölçek, geliştirme sürecinde bu geniş yapıya ilişkin ilköğretim öğrencileri bağlamındaki tezahürlerine odaklanmıştır. Her ne kadar kaynakta alt faktör yapısı açıkça belirtilmese de, ölçeğin maddeleri muhtemelen öğrencilerin sınıf içi ve arkadaş çevresi ile olan etkileşimlerini değerlendirmeye yönelik gözlemlenebilir davranışlar hedeflemektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları hakkında kaynakta doğrudan nicel bir veri sunulmamıştır (Kaynakta: '-'). Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen bir ölçek olduğu göz önüne alındığında, **geçerlik** çalmaları yapıldığı varsayılmaktadır.

Tipik olarak, bu tür geliştirme çalmalarında içerik geçerliği (uzman görüşleri alınarak maddelerin yapıya uygunluğunun sağlanması) ve yapı geçerliği (faktör analizi yoluyla ölçeğin teorik yapıyı destekleyip desteklemediğinin incelenmesi) analizleri gerçekleştirilir. Ölçeğin, hedeflediği **sosyal beceriler** yapısına doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösteren detaylı yapı geçerliği bilgileri, ilgili tez çalışmasının tamamında bulunabilir.

Güvenirlilik

Sosyal Beceri Ölçeği'nin **güvenirlilik** analizi, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu göstermektedir.

Rapor edilen **Alfa katsayısı** .75'tir. Psikometrik standartlara göre, .70 ve üzeri **Alfa katsayısı** değerleri, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceğini işaret eder. Bu değer, ölçeğin ilköğretim öğrencilerinin sosyal becerilerini tutarlı bir şekilde değerlendirdiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Sosyal Beceri Ölçeği, "Geliştirme" tipi bir ölçek olduğundan, psikometrik özelliklerini belirlemek için faktör analizinin yapıldığı varsayılmaktadır. Faktör analizi, ölçeği oluşturan 20 maddenin hangi temel boyutlar altında toplandığını ve dolayısıyla ölçeğin çok boyutlu bir yapıya mı, yoksa tek boyutlu bir yapıya mı temsil ettiğini ortaya koyar.

Kaynak özeti, faktör yapısına ilişkin detaylar (örneğin, kaç faktör elde edildiği veya faktör yükleri) içermemektedir. Ancak, ölçeğin geliştirilme sürecinde, sosyal becerilerin alt bileşenlerini ayrıştırmak veya genel bir sosyal beceri puanı elde etmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmaması muhtemeldir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Araştırmacı tarafından özgün olarak geliştirilmiştir.)

Format: 4'lü **Likert tipi ölçek**. Cevap seçenekleri genellikle "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a doğru derecelendirilmiştir.

Maddeler: 20 madde

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler

Yaş Grubu: İlköğretim öğrencileri (Yaklaşık 6-14 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan yüksek lisans tezinin örneklemini oluşturan ilköğretim öğrencileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya gözlemci değerlendirme formatında uygulanabilir, ancak tez başlangıçta başlangıçta muhtemelen davranışsal gözleme dayalı bir değerlendirme veya öğrenci öz bildirimi kullanılmamıştır.

Anahtar Kelimeler

Çıkarım gücü, **alfa katsayısı**, psikometrik özellikler, ilköğretim, Ayşe Yaya Kocayörük, Sosyal Beceri Ölçeği, 2000.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: Ayşe Yaya Kocayörük (Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2000.)

Ücretler, Ücret ve Test Yeri

Sosyal Beceri Ölçeği, Ayşe Yaya Kocayörük tarafından 2000 yılında yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanım için genel akademik araştırma amaçları dışında,

sorumlu yazar Ayşe Yaya Kocayörük'ten resmi izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin ticari kullanımı veya standart bir ücretlendirme politikası hakkında bilgi mevcut değildir.

Kaynaklar

Kocayörük-Yaya A. (2000). *İlköğretim öğrencilerinin sosyal becerilerini geliştirmede dramanın etkisi* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Sosyal Beceri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir. Maddeler, kaynak metinde doğrudan listelenmediği için burada sunulamamaktadır.

Ölçeğin tamamı ve maddelerine ulaşmak için orijinal tez çalışmasına başvurulması gerekmektedir. Orijinal ölçek PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[sosyal-beceri-olcegi-toad.pdf](#)